

Uzņēmējdarbība skolēniem - radošumam, zināšanām un ambīcijām

Publicēts: 15.11.2022.

[Projektu jaunumi](#)

[EEZ granti](#)

[EEZ un Norvēģijas granti](#)

[Projekts Uzņēmējdarbība Zemgalē](#)

[Uzņēmējdarbība](#)

Iceland Liechtenstein Norway grants

Lai noskaidrotu, kā uzņēmējdarbība tiek mācīta Norvēģijas skolās un ko tā sniedz skolēniem, Zemgales plānošanas reģions kopā ar Zemgales reģiona kompetenču attīstības centru, biznesa inkubatoru un pašvaldību pārstāvjiem devās uz Norvēģiju, kur apmeklēja skolas, pašvaldību, zinātnes centru, kā arī citas jauniešu uzņēmējdarbību un radošumu attīstošas vietas.

Apmeklētajā Rakkestad pamatskolā uzņēmējdarbības izpratne tiek veicināta jau no 2. klases, kad tiek runāts par ekonomiku, 4. klasē skolēni dodas iepazīt un intervēt vietējos uzņēmējus, savukārt 7. klasē tie rada savu biznesa ideju, attīsta to, gatavo biznesa plānu, izstrādā prototipu un prezentē paveikto. Tāpat viens no skolēnu uzdevumiem ir doties pie pašvaldības vai uzņēmējiem, lai lūgtu atbalstu (arī finansiālu) biznesa idejas ieceres veicināšanai vai īstenošanai. Kā komentē skolas pārstāvji - uzņēmējdarbība ir

ikdienas mācīšanās metode, kuru var pielietot ikkatrā skolas mācību priekšmeta apgūšanā. Agrā bērnībā apgūtās prasmes ir ļoti vērtīgas, turklāt nākotnē bērni var turpināt sevi pilnveidot un mācīties ko jaunu.

Skolā bērni apgūst dažādas prasmes, tostarp saprast sevi, savu personību, spējas un emocijas. Uzņēmējdarbības mācības ne tikai attīsta biznesa un ekonomikas izpratni, bet arī radošumu, ideju ģenerēšanu, sniedz pieredzi. Tāpat notiek arī darbs praktiski, mācoties grāmatvedību, mārketingu un citus ar uzņēmējdarbību saistītus tematus, turklāt skolēna uzņēmumam ir jāsniedz kāda pievienotā vērtība, jo, kā uzsver skolotāji, business netiek uzsākts naudas dēļ, bet lai kādam palīdzētu.

Līdzīgi norāda Fredrikstādes pašvaldības izglītības nodaļas vadītāja Marita Mundahla: “Uzņēmējdarbība skolās netiek mācīta tikai, lai ieliktu uzņēmējdarbības pamatus, bet tas ir veids, kā motivēt domāt radoši un ambiciozi, veicināt degsmi izpētīt. Tā ir izaugsme pret fiksētu domāšanas veidu - atvērtība izglītībai un jauniem izaicinājumiem.” Viņa akcentē, ka izglītības mērķi ir atvērt “durvis”, attīstīt zinātkāri, sniegt zināšanas, prasmes un iespējas. Bērns mācās mācīties, kas ir nozīmīgi viņa nākotnei - ne tikai atkārtot to, ko saka skolotājs, bet izmantot iegūtās zināšanas, lai pats spētu rast risinājumu kādai situācijai vai problēmai.

Vizītes laikā apmeklēts arī zinātnes centrs “Inspiria”, kas darba dienās galvenokārt strādā zinātnes un izglītības nolūkiem, taču brīvdienās un svētku dienās tas pārtop par piedzīvojumu parku ar jaukrām aktivitātēm visu vecumu bērniem un pieaugušajiem. Zinātnes centra pārstāves iepazīstināja ar tā darbību un metodēm, ar kādām tas strādā, lai izklaidējošā veidā palīdzētu skolēniem apgūt eksaktās zinātnes. Centra galvenie virzieni ir zinātne, tehnoloģijas, inženierzinātnes, matemātika, kosmos, biozinātnes, jūras vide. Šeit ir telpas, kur skolēni var gan mācīties, gan darboties praktiski, piemēram, strādājot ar 3D printeri, apgūstot programmēšanas pamatus, kas veicina loģiku un koncentrēšanos.

Skolēni zinātnes centru apmeklē reizi divos gados, jo apmeklējums ir integrēts izglītībā. Zinātnes centrā noris padziļinātā mācīšanās – tās laikā jāļauj bērnam apjukt, saskarties ar izaicinājumu vai problēmu un pašam rast no tās izeju – risinājumu. Tāpat skolēni šeit mācās par ģimenēm, darbiem, kāpēc nepieciešamas dažādas profesijas un kāpēc jāmaksā nodokļi, apgūst atšķirību starp vēlmēm un vajadzībām. Mācību laikā pasniedzējam būtiski vienmēr nodrošināt atgriezenisko saiti un skolēna rīcību analīzi, lai audzēknis situāciju var izprast un tādējādi arī no tās mācīties.

Jelgavas novada jaunatnes lietu speciālists Valters Siksa vizīti vērtē kā lietderīgu un saskata iespējas iegūtās zināšanas izmantot arī savā darbā: “Šo vizīti es vērtēju ļoti pozitīvi, jo tās laikā varēju paskatīties no cita skatupunkta un saprast, ka uzņēmējdarbības apgūšanai jau agrā bērnībā ir ieguvumi kā skolēnam, tā sabiedrībai. Vizītes laikā sapratu, ka jaunatnes nodaļai jāliek lielāks uzsvars uz uzņēmējdarbību un kompetencēm, kas tai nepieciešamas.”

Citu vizītes aspektu saskatījusi Aizkraukles novada uzņēmējdarbības atbalsta centra pārstāve Baiba Kellere: “Norvēģijas izglītības sistēma uzņēmējdarbības jomā ir pakārtota ikvienam, lai sasniegtu visaugstākās virsotnes un labklājību, ļaujot attīstīt savu potenciālu, stiprās puses, izmēģinot un pielietojot jaunāko tehnoloģiju un zinātnes arsenālu. Kā vadmotīvu tālākai sadarbībai ieteiktu sociālās uzņēmējdarbības prakses pieredzes apmaiņu. Norvēģijā jau sen ir attīstīta sociālā uzņēmējdarbība, kā rezultātā darba tirgū tiek iekļautas iedzīvotāju riska grupas, bet mums vēl uz to ir jātiecas.”

Projekts “Uzņēmējdarbība Zemgalē” tiek ieviests EEZ grantu 2014. - 2021. gada perioda programmā “Vietējā attīstība, nabadzības mazināšana un kultūras sadarbība”. EEZ un Norvēģijas granti ir finansiāls atbalsts, ko sniedz Islande, Lihtenšteina un Norvēģija. Projekta kopējais budžets ir 969 256 EUR, no kuriem programmas līdzfinansējums ir 793 867,70 EUR.

Strādājam kopā konkurētspējīgai Eiropai

Informāciju sagatavoja:

[Izpilddirektors >](#)

[Sabiedrisko attiecību nodaļa](#)

Ilze Lujāne

Sabiedrisko attiecību
speciāliste

 [+371 63021245](tel:+37163021245) [+371 29795463](tel:+37129795463)

<https://www.zemgale.lv/lv/jaunums/uznemejdarbiba-skoleniem-radosumam-zinasanam-un-ambicijam>